

Leszkay András bácsi Moha-meséje

Ródlizás

Körülbelül két héttel ezelőtt levelet kaptam egy barátomtól, egy rajzolóművésztől. Arra kért, hogy ha legközelebb bemegyek Pestre – mert amint tudjátok, a Börzsöny-hegységben lakom –, látogassam meg. Megírta azt is, hogy ezúttal nem csupán beszélni szeretne velem, hanem szeretne lerajzolni, mégpedig többször is. Megbízást kapott ugyanis rajzfilm készítésére, s minthogy a filmen törpét is szeretne szerepeltetni, nagy segítség lenne számára, ha néhány vázlatot készíthetne rólam. Az lenne a legjobb, ha egy egész napot nála tölthetnék, ha este mennék el hozzá, nála aludnék, és másnap már korán reggel megkezdhetné a munkát. Szívesen teljesítettem kívánságát.

A múlt hét elején amúgy is be kellett mennem Budapestre, s dolgaim végeztével nem a Nyugati-pályaudvarra mentem, hogy hazavasutazzam Törpeházára, hanem a fogaskerekű vasútra ültem fel. Gyurka barátom ugyanis – a rajzolóművész – a Szabadság-hegyen lakik. Igen megörült, amikor becsöngettem hozzá. Tüstént szemléletelni kezdett, nézett jobbról, nézett balról, ide-oda forgatott. Látszott rajta, alig várja, hogy reggel legyen, és munkához láthasson. Le is feküdtünk már korán, és másnap, amikor felébredtem, Gyurka már készíttette rajzlapjait, hegyezte sok-sok ceruzáját, részemre meg már odaállított valami dobogófélét az ablak közelébe. Reggelizés után fel is álltam arra a dobogóra, Gyurka meg rajzolni kezdett. Ekkor még azt hittük mind a ketten, hogy így fog eltelni az egész nap. Tíz perc múlva azonban valami közbejött.

Az jött közbe, hogy én egy igen furcsa kéréssel fordultam Gyurkához. Azt kértem tőle, hogy kérjen kölcsön számomra a házban – de minél gyorsabban – valami gyermekruhát meg egy szánkót. Persze megkérdezte Gyurka – mégpedig igen csodálkozva –, hogy mi célból kérem ezeket, erre azonban nem feleltem, még a magyarázatra is sajnáltam az időt, olyan sürgősen kellett intézkednem valamely ügyben. Gyurka átsietett

egy szomszédjához, és néhány perc múlva kislíruhával meg egy szánkóval tért vissza. Ekkor még azt hitte, hogy a filmje számára támadt a fejében valamely ötlet, és ezért öltözöm át kislíruknak, hogy úgy rajzoljon le. Hosszú szakállamat elrejtettem a télikabátocská alá, gallérját felhajtottam, még sálát is csavartam a gallér köré, fejemre piros hősipkát húztam, aztán a tükörbe pillantottam. Elégedett voltam a látvánnyal: már három lépésre sem látszott rajtam, hogy törpe vagyok, egészen olyan voltam, mint valami öt-hat esztendőes kislíru. Vállamra vettem a szánkót. Gyurka meg sietve visszaült a rajztáblája elé, és várta, hogy fellépjek a dobogóra. Ekkor

azonban némi meglepetés érte. Én ugyanis a dobogó helyett az ajtó felé siettem, és odaszóltam neki: „Tüstént visszajövök.” Az ajtóból még visszatekintettem rá, és megállapítottam, hogy most ő is igen jó modell lehetne egy ilyen című képhez: „A meglepődött rajzolóművész”.

Amikor becsuktam magam mögött az ajtaját, változtattam a járásomon is. Általában fűgén mozogok és gyorsan járok, most azonban totyogni kezdtem, s a ház kapuján már úgy totyogtam ki a havas Melinda útra, hogy egy szembejövő néni rám is szólt: „Mi az, te csöppség? Már te is ródlizol?” Ti persze már tudni szeretnétek, miért tettem mindezt. Az történt, hogy mialatt modellként ültem a dobogón, kiláttam az útra, a ródlizó gyerekekre, hallottam kiáltásukat is, és nagyon elszomorított valami. Ha elmondom, mit cselekedtem, tüstént megtudjátok, mi szomorított el.

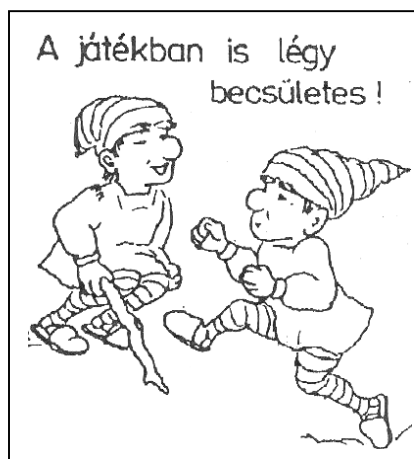
Odakint lassú, kisgyerekes mozdulatokkal leemeltem valamiről a szánkót, és húzni kezdtem fölfelé, a lejtős út legmagasabb részére. Alig húztam néhány lépést, már robogott is felém egy ródli, rajta három nagyobbacska, tíz-tizenkét éves kislíru. Nem voltam útjukban, a kerítés mellett lépegettem, mégis már messziről kiáltottak: „Pálya! Pálya!” Azt hihette volna az ember, hogy jóindulatból teszik ezt, jó előre figyelmeztetik az úton baktató csöppséget, vigyáznak rá. De hajh, amikor mellém értek, a középső rám kiáltott: „Vigyázz, pocok! Ez nem óvoda!” A hátsó kislíru pedig hógolyót vágott az arcomba. „Nesze, pocok!”

Egy házzal följebb megint jött szembe velem egy szánkó. Ez

azonban nem robogott, csak szépen csöndesen siklott. Ezen ugyanis két kicsi fiú ült, hat-hét esztendősek, tehát nem volt akkora súlya. De jött utána egy robogó szánkó is, azon megint három nagyobb fiú ült, egy negyedik meg állt rajta leghátul, és ezek megint kiáltoztak: „Pálya! Pálya!” Most azonban nem nekem kiáltoztak, hanem az előttük sikló két kisfiúnak. Úgyes kormányosa volt ennek a robogó szánkónak, mesteri módon fordult a kanyarban, könnyen ki tudták volna kerülni a két csöppség szánkóját. Ők azonban – és ez olyan csúnya dolog, hogy kevés volna csupán annyit mondanom rá: „Ejnye-bejnye, csirke csípje!” – szándékosan nekimentek. De olyan ügyesen lökték meg, hogy ők maguk sem fel nem borultak, sem a robogásuk nem lassúdott, a kisfiúk szánkóját azonban a kerítés felé fordították, felborították. A kisebbik sírni kezdett, talán megütötte magát, de az is lehetséges, és ez még fájdalmasabb, hogy megbántottságában fakadt sírva. A nagyobbik viszont tüstént talpra ugrott, és utánakiáltott a továbbrobogó szánkónak: „Csibészek!” A hátul álló fiú visszafordult és nevetett: „Úgy kell nektek! Pocokok!”

Most már hamarosan eljutottam az út legmagasabb pontjára, ráültem a szánkóra, és siklani kezdtem lefelé. Véletlenül éppen az előtt a ház előtt, amelyben Gyurka lakik, szembejött velem fölfelé a legelső szánkó három utasa, az a három nagyfiú, akik közül az egyik hógolyót vágott az arcomba. Ő húzta a szánkót, és amikor meglátta, hogy közeledem, rántott egyet szánkója kötelén, keresztbe lendítette a szánkót az úton, és nevetve kiáltotta: „Tilos terület! Pocok, végállomás!” Ez a cselekedet volt az, amely a legjobban elszomorított, amikor még a dobogóról néztem le az útra. Ha ők robognak lefelé, kiáltoznak fölölegesen is: „Pálya! Pálya!”, de ha kisfiú szánkózik le, rákényszerítik, hogy megálljon, és a kisfiúk vagy sírnak, vagy dühösködnek.

Én persze se nem sírtam, se nem dühösködtem. Fékeztem, megállítottam szánkómat a keresztben álló ródli előtt, nyugodtam felálltam, lehajtottam a gallérom, megmutatkoztam igazi mivoltomban. A fiúcska elé léptem, és ráköszöntem: „Szervusz, kisbarátom!” No, én már sok gyereket láttam elpirulni, de ilyen gyors pirulást még sosem láttam. Egyetlen pillanat alatt olyan pirossá vált az ábrázata, mintha pipacs nyílt volna a hóban. Megszólalni is alig tudott zavarában: „Moha bácsi... Jónapot... kívánok... Moha bácsi... Jaj, ne tessék haragudni...” Néztem rá egy ideig, aztán csöndesen megkérdeztem tőle: „Mondd csak, kisbarátom: a Szabadság-hegyen vagyunk mi?” Nem értette meg, mire célok kérdésemmel, és

csodálkozva rebegette: „Ott... ott vagyunk, Moha bácsi, kérem... a Szabadság-hegyen...” Így folytattam: „És mondd meg azt is, kisbarátom: Szerinted talán ez a hegy... csupán a tízévesek számára Szabadság-hegy? A hatévesek számára nem?” Látszott az arcán, nagyon is látszott, hogy most érti már, miről beszéllek. Még meg is sajnáltam szegénykét, mert most már olyan lett a pofikája, mintha a pipacsot, no, mihez is hasonlítsam, mintha a pipacsot még leöntenék parádicsommártással. Nem is szólítottam többet, hanem belépegettem a házba.

Gyurka barátom örvendezve fogadott: „Csakhogy itt vagy végre! Eszembe jutott közben valami. Állj csak fel a dobogóra, úgy, ahogy vagy!” Nekem azon-

ban abban a pillanatban szintén eszembe jutott valami, és már indultam is ismét az ajtó felé, úgy, ahogy voltam. Az jutott az eszembe, hogy nemcsak ezen az úton szánkáznak gyerekek a Szabadság-hegyen. Nemcsak a Melinda úton éri bántalom a kicsinyeket. Eldugtam hát ismét a szakállamat, felhajtottam a galléromat, és eltotyogtam kisfiúként a Diána útra, aztán a Normafa-lejtőre, és még sok-sok helyen kérdeztem meg aznap ismét Moha bácsiként egy-egy nagyobb gyerektől, aki megkeserítette a kicsinyek ródlizását: „Mondd csak, kisbarátom, szerinted talán ez a hegy... csupán a tízévesek számára Szabadság-hegy? A hatévesek számára nem?” A kicsiknek pedig megmagyaráztam, hogy se ne sírjanak, se ne dühögjenek. Ha szánkót lódit eléjük valamely nagyobb fiú, nyugodtan és vidáman szálljanak le, kerüljék ki a keresztben álló szánkót, üljenek fel ismét, és könnyek nélkül, durva szavak nélkül nyugodtan és vidáman szánkózzanak tovább.

Félve mentem haza sötétedéskor Gyurkához, attól tartottam, megbántottam elszökdőseimmal. Gyurka azonban ragyogó arccal mutatta munkáját: „Nézd csak, megrajzoltam a figurát fejből! Nagyon jól sikerült. Ugyanúgy magam elé tudtalak képzelni, mintha itt álltál volna a dobogón! Rájöttem, hogy csak be kell hunynom a szememet, és már látom is nagybecsű törpei ábrázatodat. Bennem van.”

Én pedig azt tanácsolom a nagyobb kisfiúknak, a csacsi gézengúzoknak, tegyenek úgy, ahogyan Gyurka tett. Mert nagyon sok hegy és igen-igen sok szánkóút van az országban, én meg csak egyetlen egy törpécske vagyok, nem állhatok oda mindenik butuska nagyfiú elé, hogy megvédjem tőlük a kicsiket, őket pedig tulajdon rossz-ságuktól. De tekintsenek önmagukba, találni fognak ott egy képzeletbeli Moha bácsit, és az a Moha bácsi ugyanazt kérdezi tőlük, amit én. Annak feleljenek.